

Problema săptămânii 142

Se dau n numere reale, nu toate nule, dar având suma nulă. Arătați că putem nota aceste numere cu a_1, a_2, \dots, a_n astfel încât

$$a_1a_2 + a_2a_3 + \dots + a_{n-1}a_n + a_na_1 < 0.$$

Soluție:

Pentru $n = 1$ ipoteza nu are loc. Pentru $n = 2$, numerele trebuie să fie nenule și opuse și atunci $a_1a_2 + a_2a_1 = -2a_1^2 < 0$. În continuare presupunem $n \geq 3$. Fie b_1, b_2, \dots, b_n cele n numere scrise într-o ordine oarecare.

Vom demonstra afirmația din enunț prin reducere la absurd.

Presupunând concluzia falsă, ar rezulta că, în orice ordine am aranja numerele b_1, b_2, \dots, b_n , am avea $a_1a_2 + a_2a_3 + \dots + a_{n-1}a_n + a_na_1 \geq 0$.

Sunt $n!$ moduri de a aranja numerele deci obținem $n!$ asemenea relații pe care le adunăm. Deoarece fiecare termen de forma $b_i b_j$ cu $i \neq j$ apare de același număr de ori (număr despre care se poate vedea ușor că este egal cu $(n-2)! \cdot 2n$), obținem că

$$\sum_{1 \leq i < j \leq n} b_i b_j \geq 0, \text{ deci}$$

$$0 = (b_1 + b_2 + \dots + b_n)^2 = b_1^2 + b_2^2 + \dots + b_n^2 + 2 \sum_{1 \leq i < j \leq n} b_i b_j > 0,$$

ceea ce reprezintă o contradicție. Ultima inegalitate este strictă deoarece numerele b_1, b_2, \dots, b_n nu sunt toate nule, deci $b_1^2 + b_2^2 + \dots + b_n^2 > 0$.

Problem of the week no. 142

Suppose one is given n real numbers, not all zero, but such that their sum is zero. Prove that one can label these numbers a_1, a_2, \dots, a_n in such a manner that

$$a_1a_2 + a_2a_3 + \dots + a_{n-1}a_n + a_na_1 < 0.$$

Solution:

For $n = 1$ the hypothesis is not satisfied. For $n = 2$, the numbers have to be non-zero and opposite, so $a_1a_2 + a_2a_1 = -2a_1^2 < 0$. In what follows, we assume $n \geq 3$. Let b_1, b_2, \dots, b_n be the n numbers written in some order.

Assume the conclusion does not hold.

This would mean that in whatever order we arrange the numbers b_1, b_2, \dots, b_n , we would have $a_1a_2 + a_2a_3 + \dots + a_{n-1}a_n + a_na_1 \geq 0$.

There are $n!$ ways of arranging the numbers, therefore we obtain $n!$ such inequalities. We add them. Because each term $b_i b_j$ with $i \neq j$ appears the same number of times (actually $(n-2)! \cdot 2n$ times), we obtain that $\sum_{1 \leq i < j \leq n} b_i b_j \geq 0$, i.e.

$$0 = (b_1 + b_2 + \dots + b_n)^2 = b_1^2 + b_2^2 + \dots + b_n^2 + 2 \sum_{1 \leq i < j \leq n} b_i b_j > 0,$$

which represents a contradiction. The last inequality is strict because numbers b_1, b_2, \dots, b_n are not all zero, hence $b_1^2 + b_2^2 + \dots + b_n^2 > 0$.